

**Islannin presidentti
Ólafur Ragnar Grímssonin
pitämä puhe
Suomen tasavallan presidentti
Sauli Niinistön ja rouva Jenni Haukion
kunniaksi
juhlaillallisilla Bessastaðirissa
28. toukokuuta 2013**

Arvoisa herra presidentti Sauli Niinistö
ja rouva Jenni Haukio
Hyvät juhlavieraat

Tänä valoisana kevätiltana näköalan avautuessa vuorille, missä auringonvalo yhä lumessa välkehtii, iloitemme hyvien ystävien seurassa kahden pohjoismaisen demokratian, Suomen ja Islannin välisestä menestyksekkästä yhteistyöstä.

Urho Kekkonen vieraili ensimmäisenä Suomen presidenteistä Islannissa. Vuosien kuluessa hän viihtyi Islannin monivivahteisen maaseudun kalaisien jokien varsilla. Teidän edeltäjänne ovat kytkeneet maamme yhteistyöhön vahvoin sitein, varsinkin kylmän sodan jälkeen, kun maat Euroopan pohjoislaidalla nauttivat jälleen vapaudesta rauhassa, vapaana kilpavarustelun uhkasta.

Oikeastaan pääkaupungeistamme, Helsingistä ja Reykjavíkistä on tullut tämän historiallisen käännekohdan symboleita, Helsingin sopimus ja Höfðin valtionpäämieskokous muodostuivat uuden järjestyksen kulmakiviksi.

Demokratia sekä lakiin ja oikeuteen perustuva hallitusmuoto ovat esimerkki, jonka pohjoismaiset kansat ovat maailmalle antaneet, ja sillä alueella teidän uranne merkkipilareina, arvoisa herra presidentti, ovat olleet monet luottamustehtävät: juridiikka, tehtävät oikeusistuimissa, kunnanvaltuustoissa, eduskunnassa, toiminta eduskunnan puhemiehenä ja

Suomen valtionvarainministerinä, jota tointa olette kaikista pisimpään hoitanut.

Joskus on sanottu, että varmin tie epäsuosioon ja julkisen uran päättymiseen on toiminta valtionvarainministerinä laman ja vaikeuksien aikana. Sen väitteen suomalaiset ja islantilaiset ovat vääjäämättä todistaneet vääräksi kuten esimerkkinä tässä tänä iltana osoittavat.

Minun täytyy kuitenkin, arvoisa herra presidentti, varoittaa Teitä yhdestä islantilaisesta tavasta, jolla on syvät juurensa kulttuurissamme ja kansallisessa tietoisuudessamme. Runoilijat, varsinkin lyyrikot, ovat aina saaneet osakseen suuremman kunnioituksen kuin valitut edustajat. Runot elävät kauemmin kuin puheet. Siksi iloitsimme erityisesti puolisonne, rouva Jenni Haukion läsnäolosta tänä iltana, onhan hänen vierailunsa islantilaisten runoilijoiden parissa tärkeä osa vierailuohjelmaa.

Bessastaðir on vuosisatojen mittaan ollut erityisen kuuluisa islantilaisten runoilijoiden kotina. Täällä asui Snorri Sturluson, skandinaavisen keskiajan merkittävin kirjailija, Norjan kuningassaagojen ja Eddan runosopin kirjoittaja. Paikan vanhimmassa talossa Homeroksen ja Raamatun kääntäjä Sveinbjörn Egilsson johti koulua, jossa kansan itsenäisyystaistelu hahmottui. Siinä opiskeli Jónas Hallgrímsson, josta sittemmin tuli Islannin rakastetuimpia runoilijoita ja luonnontieteiden uranuurtaja. Täällä Grímur Thomsen runoili 1800-luvun lopussa, kuinka jäänyt hänen sydämensä oli hänen päästessään kuninkaan valtaistuinsaleista, ja tietenkin Theódóra Thoroddsen, joka oli runokielen haltija ja vaikutusvaltainen taistelussa naisten oikeuksien puolesta. Joka päivä meitä muistutetaan runojen rikkauksista ja kuinka sanataide suo meille alati uutta matkaevästä.

Oli aikansa kulttuuriteko, kun Karl Ísfeld käänsi Kalevalan mestarillisesti islanniksi. Ja hiljattain, kun suomalainen kirjailija Tapio Koivukari, joka aiemmin on kuvannut kotiseutunsa ihmisiä Raumalla, kirjoitti erinomaisen, joulun alla islanniksi ilmestyneen romaanin syksyn 1615 veriteosta kotiseudullani Islannin länsivuonoilla. Se avasi meille uuden näkymän omaan historiaamme.

Näin kirjallisuus luo uusia näkökulmia maidemme välisiin suhteisiin, jotka monilla aloilla ovat lisääntyneet ja tiivistyneet, tämä pätee niin taiteen ja kulttuurin kuin tieteen, tekniikan ja tutkimuksenkin alalla.

Vaikka Suomi ja Islanti ovat jo pitkään toimineet yhdessä pohjoismaisissa, eurooppalaisissa ja kansainvälisissä instituutioissa, tulevaisuudessa tehtävien painopiste tulee todennäköisesti olemaan pohjoisten alueiden asioissa.

Kun Lapin yliopisto ja Akureyrin yliopisto käynnistivät Pohjoisen tutkimuksen foorumin vuonna 2000 tässä salissa pidetyssä kokouksessa, pohjoiset alueet olivat vielä sivuseikkoja kansainvälisessä keskustelussa, mutta suomalaiset ja islantilaiset asettuivat nopeasti uusia painotuksia vaativien kärkijoukoksi.

Nyt olemme tulleet vaiheeseen, jossa Aasian ja Euroopan johtavat valtiot ovat päässeet Arktisen neuvoston tarkkailijajäseniksi - maailman viidellä suurimmalla taloudella, Yhdysvalloilla, Kiinalla, Saksalla, Japanilla ja Ranskalla on vastaisuudessa yhdessä Intian, Italian, Etelä-Korean ja Singaporen kanssa siinä edustajansa.

Uudet purjehdusreitit, moninaisten luonnonvarojen hyödyntäminen, alkuperäiskansojen oikeudet sekä ilmastonmuutos, joka näkyy jäätiköiden voimakkaana sulamisena, ovat sen tärkeimpiä ohjelmakohtia. Pohjoiset alueet ovat monen mielestä tulevan ajan polttopisteessä.

Pohjoismaisten demokratioiden, Suomen ja Islannin yhteistyö on siten saanut uuden ulottuvuuden. Se vaatii menetelmiä ja tietotaitoa, joita vastaisuudessa mitataan ankaralla asteikolla.

Meillä on näissä asioissa hyvät matkaeväät: kovien talvien kanssa kamppaileiden kansojemme historia ja kokemus, kulttuuri ja viisaus; me tiedämme, että jään ja lumen maailma vaikuttaa kevään tuloon ja kasvien kasvuun.

Teidän vierailunne, arvoisa herra presidentti ajoittuu historialliseen käännekohtaan vierailuohjelman keskustelujen liittyessä meidän pohjoisessa asuvien tulevaisuuteen. Meillä on sanottavaa lähialueittemme kohtalosta etäisille kansoille, maailman mahtavimmille valtioille.

Onnea ja menestystä yhteiselle taipaleelle toivottaen pyydän arvoisia vieraita nousemaan ja kohottamaan maljan Suomen tasavallan presidentille, Sauli Niinistölle ja rouva Jenni Haukiolle kiitoksin kansojemme vakaasta ystävydestä.